

Секція:

Культура і мистецтво

УДК 7.011

Галичак А. – ст. гр. ЕТ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО

Науковий керівник: к.і.н., доцент Потіха О.Б.

Halychak A.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

MODERN ART

Supervisor: PhD, Associate Professor Potikha O.B.

Ключові слова: сучасне мистецтво, художні образи

Keywords: modern art, artistic images

Поняття «сучасного мистецтва» є спірним і неоднозначним. Воно може означати мистецтво, що твориться в теперішній момент, або посилатись на сукупність мистецьких напрямів, течій і практик, що виникли у другій половині ХХ століття – модернізму і постмодернізму. Сучасні художники вважають, що нова ера у мистецтві розпочалася у кінці ХІХ століття і пов'язана із здобуттям Україною незалежності у 1991 році. То що ж художники вважають новою ерою і що таке новітнє мистецтво?

Сучасне або новітнє мистецтво – це відображення дійсності в художніх образах. Таким чином – це те, що ми переживаємо, але очима художника. Прийшовши на виставку, звичайній людині інколи буде важко зрозуміти думку, яку хотів передати художник. Для того, щоб збагнути це потрібен досвід. Мистецтво минулих епох є набагато простішим і зрозумілішим для пересічних людей, художники обирали один напрямок, наприклад бароко, і творили саме в цьому стилі.

Сучасне мистецтво відкрило нові напрямки, такі як гепенінг, абстрактний експресіонізм, живопис жорстких контурів. Так, гепенінг є одним з проявів акціонізму, спрямованого на заміну традиційного художнього твору простим жестом, розіграною виставою, спровокованою подією. Певна форма дій, акцій, учинків, під час яких митці намагаються залучити глядачів до гри, сценарій якої намічений тільки приблизно. Творчість у стилі гепенінг полягає в маніпулюванні об'єктами і людьми в просторі. В Україні гепенінг застосовується переважно представниками неоавангардизму Бу-Ба-Бу та ін. Елементи гепенінгу притаманні Київському театру на Подолі під керівництвом Віталія Малахова. Абстрактний експресіонізм акцентує увагу на процесі живопису, властивостях самого процесу малювання і взаємодії художника, фарби і полотна. Його поява сягає 1910 року, коли Василь Кандинський вперше створив абстрактний твір. Абстрактний експресіонізм нині яскраво представлений у творах тернополянина Михайла Кузіва. Живопис жорстких контурів – це живопис із чіткими і різкими змінами кольорів, кольорові зони часто мають один незмінний колір. Стиль пов'язаний з геометричною абстракцією, пост-живописною абстракцією та живописом у кольоровому полі. Сучасним представником цього напрямку є український живописець і графік – Олексій Аполлонов.

Однією з найпопулярніших арт галерей в Україні була благодійна організація «Центр Сучасного Мистецтва Сороса» (ЦСМ Сороса – Київ, ЦСМС – Київ), що була заснована Джорджем Соросом в Києві і діяла упродовж 1993–2008 років. Вона стала частиною міжнародної мережі ЦСМС і мала за мету підтримку та розвиток сучасного візуального мистецтва. Інституція запровадила грантів, спрямовану на підтримку виставок, організованих українськими кураторами, фінансування мистецьких проєктів та участь українських митців у міжнародних виставках та симпозиумах, присвячених теорії та практиці сучасного візуального мистецтва

З 2008 року справу ЦСМС продовжила Фондація Центр Сучасного Мистецтва (ФЦСМ). Вона мала місію: створювати простір і можливості для комунікації та взаємодії культурних працівників – художників, критиків, кураторів, дослідників, – заохочуючи інноваційність, розвиваючи середовище розуміння й підтримки сучасного мистецтва й стимулюючи міжнародну співпрацю.

Однією з відомих художниць ЦСМ була відома вірменська художниця Гаяне Хачатурян (1942-2009), полотно якої вирізнялися самобутнім творчим почерком, світом магічного реалізму, який так і не вдалося нікому перейняти. Авторка близько 700 малярських і графічних робіт, геніальна художниця ХХ століття. Сергій Параджанов називав Гаяне «оракулом непізнаних стиків кольору і пластики». Відомим митцем, що пов'язаний із Фондацією ЦСМ, є Олександр Гнилицький, одним із напрямків творчості якого є особливий різновид «муляжної скульптури» та створення кінетичних об'єктів у дусі неодадаїзму. Яскравим представником Нової хвилі в українському мистецтві є сучасний український художник Ілля Чичкан. Він працює в різних жанрах: живопис, фотографія, інсталяція, відео. Нині Ілля Чичкан – один з найвідоміших і найдорожчих у світі українських митців, що експонує свої роботи, проводячи щонайменше одну персональну виставку на рік в Україні й за кордоном.

Зміна основної парадигми художньої діяльності людства зумовила виникнення феномену «сучасне мистецтво». Сформувалися головні тенденції неокласичного раціонального мислення, яке поступово витісняє і замінює класичне. Сучасне українське та зарубіжне мистецтво представлене новим поколінням митців, творчість яких характеризується новими ознаками та стильовими особливостями.

Список використаних джерел:

1. Артсвіт. Олексій Аполлонов [Електронний ресурс]: <https://artsvit.dp.ua/collection/apollonov-oleksj/>
2. Відкритий архів українського медіа-арту. Центр сучасного мистецтва Сороса [Електронний ресурс]: http://www.mediaartarchive.org.ua/institution/csm_soros_kyiv/
3. Вісім наївних питань про сучасне мистецтво [Електронний ресурс]: <https://www.the-village.com.ua/village/city/specials-city/290651-hennessy>
4. Гепенінг і його місце на мапі термінологічної системи акціонізму [Електронний ресурс]: <http://mystukr.mari.kiev.ua/article/view/152364>
5. Митець. Абстрактний експресіонізм [Електронний ресурс]: <https://mitec.ua/abstraktnij-ekspresionizm/>
6. Свої тайни живописи она унесла с собой, так их никому и не передав: глашатай непознанных стыков цвета и пластики Гаянэ Хачатурян [Електронний ресурс]: <https://www.radiovan.fm/station/article/36332>
7. Сучасне мистецтво або як навчитися бачити прекрасне в двох мазках [Електронний ресурс]: <https://artgallery.market/uk/contemporary-art.html>